

Kultūros kraštovaizdžiai

Miestai po lūžio: Gdanskas, Kaliningradas, Klaipėda

— ANTANAS GAILIUS

Thomo Manno kultūros centro Kuratoriumo pirmininkas

Švęsdami dešimtąjį Thomo Manno festivalį, pradėjome naują temų ciklą. Suvokdami save kaip regioninį kultūros centrą, esame įsitikinę, kad pirmiausiai mūsų dėmesys turėtų būti skiriamas Baltijos jūros kraštams. Todėl ir 2006 metų tema pasirinkome tris miestus, kurie mūsų šalyje Europos pakraštyje – ir net apskritai Europoje – galbūt ryškiausiai byloja apie didžiuosius istorijos sukrėtimus, kuriuos XX šimtmečiu patyrė žmonija. Tai miestai, per vieną šimtmetį keliskart ėję iš rankų į rankas, miestai, dėl kurių konfliktuota ir žūtbūtinai kovota, miestai, kurių šiandieniniai gyventojai savo šaknimis tiesiogiai nėra su jais susiję, todėl jų santykis su gautuoju istorijos paveldu nėra natūralus.

Kita vertus, kiekvieno šių trijų miestų istorija ir dabartis yra perdėm savita, todėl juose kylančios tapatumo problemos ir šių problemų sprendimo būdai nėra ir negali būti vienodi.

Pagaliau šie trys, šiandien Lenkijai, Rusijai ir Lietuvai priklausantys miestai, tegu ir skirtingu mastu, yra niekaip neatskiriami nuo Vokietijos kultūrinės atminties, nuo kultūrinės atminties to krašto, su kuriuo jie buvo ištisus šimtmečius susiję.

Festivalio žodžio programoje mėginome apie visa tai kalbėti. Be abejo, tai nebuvo mokslinė konferencija. Nei ketinome, nei būtume įstengę aprėpti visų tokios temos aspektų. Tiesiog pakvietėme pa-

Gdanskas, XIX a. pabaiga

šnekesiui, manydami, kad jauki Thomo Manno namelio pastogė tam yra itin tinkama.

Norėjome, kad šis pašnekesys būtų viltingas. Juk viltinga jau vien tai, kad lenkų, rusų, vokiečių ir lietuvių diskusija tokiomis delikatišiomis temomis apskritai pasirodė įmanoma.

Šiame „Nidos sąsiuvinii“ numeryje ir pateikiame tų pašnekesių medžiagą, dėkodami autoriams, sutikusiems dalyvauti mūsų žodžio programoje.